

OVER SKIGARD 'N

Utgiver: Landbruksforvaltningen i Folldal kommune
Enhet for Teknisk, Landbruk og Utvikling
Nr. 1/2014 april

Landbruksforvaltningen i Folldal Kommune
Åpningstid Mandag-Fredag kl 09.00 -14.30.
Skogbruk kontordag tirsdager 09.00-13.00.

Adresse: 2580 Folldal, Telefon 62 49 10 00, Faxnr. 62 49 05 68,

www.folldal.kommune.no

KOMMENTAR

v/jordbrukssjef Bjørn Gussgard

Det går mot vår. En spennende vår i forhold til rammebetingelsene for å produsere norsk mat vil nok en del si.

Lokalt i Folldal vil den dyrka marka titte fram etter hvert som snøen forsvinner. Mere nedbør om sommeren og traktorer som i hvert fall ikke blir lettere etter hvert som utviklinga går sin gang har etter hvert satt sine spor på enkelte jorder. Folldal endret SMIL forskriften sin i 2013, og har med det utvida mulighetene for SMIL tilskudd til hydrotekniske tiltak. Sammen med det statlige tilskuddet til lukka drengrofter er det derfor gode muligheter for støtte til dreneringstiltak i 2014. Systematisk grøfting av all jord er nok ikke aktuelt i Folldal, men hver og en oppfordres til å tenke over om det er blaute områder som kunne trengt noen tiltak.

Alle gardbrukere bes merke seg at Folldal fra sist høst har hatt ny landbruksvikar. Han heter Wojtek Mierzejewski og er bosatt i Folldal sentrum. Wojtek får gode tilbakemeldinger. For at landbrukstilbudet skal opprettholdes er det viktig at tilbudet benyttes. Det er avløserlaget Landbrukstjenester som drifter landbruksvikaren, men alle kan benytte landbruksvikartilbudet uavhengig av medlemskap i Landbrukstjenester. Når landbruksvikaren ikke er opptatt med sjukdomsavløsning kan han leies til ordinære oppdrag. Leier du landbruksvikaren til noen ordinære oppdrag i blant er han kjent i ditt fjøs og på din gard, og er ennå bedre i stand til å gjøre en innsats når det virkelig trengs. Med avløsertilskudd ved sjukdom 7 dager i uka og landbruksvikarordningen, har landbruksnæringa velferdsordninger som bør benyttes når behovet oppstår!

LANDBRUKSVIKAR

[Landbrukstjenester Nord Østerdal](#) har ansvaret for landbruksvikartjenesten. Ved behov for avløser under sykdom kontaktes Landbrukstjenester Nord Østerdal på tlf. 62 4714 25. Landbruksvikaren skal være en beredskap for **alle** gardbrukere uavhengig om de er medlem i landbrukstjenester eller ikke. Landbruksvikaren skal først og fremst benyttes ved sjukdom og krisesituasjoner, men kan også benyttes i andre tilfeller hvis landbruksvikaren er ledig.

LANDBRUKSPERSONELL I FOLLDAL KOMMUNE

Gjør gjerne forhåndsavtale i servicekontoret.

Bjørn Gussgard, jordbrukssjef, 80% stilling, vanligvis ikke tilstede fredager,
bjorn.gussgard@folldal.kommune.no

Anita Tellebon, fagkonsulent landbruk, 40% med landbruksarbeid, vanligvis tilstede onsdag og fredag. anita.tellebon@folldal.kommune.no

Synnøve Steien Bakken, fagkonsulent landbruk, 40% med landbruksarbeid.
synnove.s.bakken@folldal.kommune.no

Anders Jensen, skogfaglig kompetanse som leies av Fellesforvaltningen Alvdal/Tynset, vanligvis kontordag i Folldal tirsdager. anders.jensen@alvdal.kommune.no

SMIL MIDLER 2014 – SØKNADSRIST 15. MAI

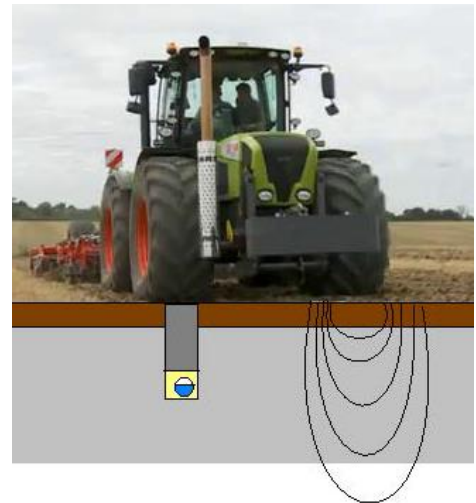
Folldal kommune har fått tildelt kr 567 023,- fra Fylkesmannen til videre fordeling i 2014. *Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.*

Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og tiltaksstrategier. Kommunestyret i Folldal vedtok i sak nr 42/13 (31.10.13) " [Tiltaksstrategier 2014-2017](#) " Disse finner du i sin helhet på kommunens nettside. www.folldal.kommune.no

Eksempel på tiltak som kan støttes:

Forurensningstiltak:

- Avskjæringsgrøfter for å hindre sig i grunnen og overflatevann å renne inn på dyrka marka. Både nye og rensking av eksisterende avskjæringsgrøfter kan støttes.
- Åpne kanaler tilknyttet dyrka mark som er enten samlegrøfter for lukka drenggrøfter eller transportkanaler for vann fra avskjæringsgrøfter eller drenggrøfter. Både nye kanaler og rensking av eksisterende kanaler kan støttes.
- Reparasjon av lukninger/lukka rør utført tidligere kan støttes. Det støttes ikke nye lukninger av bekker eller kanaler, da dette ikke gir noen forurensningsgevinst i forhold til åpne kanaler. Ved lukka avløp må dimensjon være 6 tom eller større.
- Steinsetting av erosjonsutsatte strekninger på kanaler eller avskjæringsgrøfter.
- Fangdammer
 - For å fange opp, og hindre at erodert jord og næringsstoffer kommer ut i vassdrag.
 - For å rense grøftevann før utløp i sårbare resipienter

(Ordningene for hydrotekniske tiltak (avskjæringsgrøfter og åpne kanaler) der tilskuddet ikke overstiger kr 5.000,- gjøres til en refusjonsordning. Her kan det søkes etterskuddsvis etter at tiltaket er gjennomført. Det gjennomføres løpende saksbehandling gjennom året, og siste søknadsfrist er 15. oktober.)

Kulturlandskapstiltak:

- Restaurere / bevare seterbebyggelse, istandsetting/innngjerding setervoller
- Restaurere, registrere og bevare landbrukets kulturminner i utmarka, herunder vassveiter, måssåbuer, utmarksbuer med andre formål, kverner, sager, løer m.v
- Restaurere, registrere og rydde gamle ferdselsårer så som gamle veitraseer, gamle buer mv
- Restaurere og bevare gjenværende verneverdige bygninger i gardsbebyggelsen, med hovedvekt på blant annet ”gruvebruka”, bygninger typiske for Folldal (brytning mellom byggeskikk fra Østerdalen og Gudbrandsdalen).
- Restaurere steingjerder

Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter:

Her er det muligheter for å få SMIL- midler til gjennomføring av prosesser som leder fram til konkrete kulturlandskaps- eller forurensningstiltak (som i neste omgang kan få tildelt SMIL- midler). Gjennom samarbeid over større områder, for eksempel langs et vassdrag eller ei grend, legges forholda til rette for å løse miljøutfordringer i fellesskap. Det kan være administrativt krevende å få i gang prosjekter med flere aktører. Likevel vil det ofte være mer hensiktsmessig at tiltak gjennomføres som større prosjekter for å ivareta og utvikle ønskelige miljøverdier. Det kan derfor være behov for å gi starthjelp til slike prosjekter. Alle tiltak som faller innenfor rammen av forskriften og prioriterte områder innenfor kulturlandskapstiltak og forurensning/ klima i tiltaksstrategiene kan støttes.

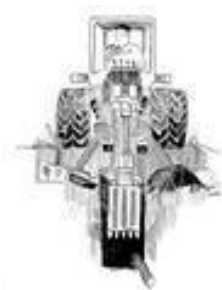
Satser for tilskudd: For kulturlandskaps- og forurensningstiltak *inntil* 50 % av godkjent kostnad. For planleggings- og tilretteleggingsprosjekter *inntil* 70 % av godkjent kostnad.

[Søknadsskjema](#) fås ved henvendelse til servicekontoret eller landbrukskontoret.

I [Tiltaksstrategier 2014-2017](#) (pkt 4) samt i søknadsskjemaet finner du litt om hvilke vedlegg som skal følge søknaden. Miljøplan trinn 2 er et krav for å få tildelt midler. Landbrukskontoret kan hjelpe til med utarbeidelse av søknad.

Håper vi får mange og gode søknader i 2014, og husk søknadsfristen 15. mai.

HYDROTEKNISKE TILTAK – OPPSUMMERING AV DE ULIKE TILSKUDDSORDNINGENE

Lokalt landbrukskontoret formidler både det statlige dreneringstilskuddet og tilskudd til hydrotekniske tiltak i SMIL ordningen. Fra og med 2014 er det en god del nye typer dreneringstiltak som kan støttes over SMIL midlene. En del mindre hydrotekniske tiltak innenfor SMIL ordningen trenger ikke forhåndssøknad men fungerer som en refusjonsordning. Alt dette kan sikkert virke komplisert. Her følger derfor en oversikt i tabell form.

	SMIL tilskudd	Statlig grøfte-tilskudd	Søknadsfrist
Lukka drensgrøfter, lukka samlegrøfter		X	Søknad på forhånd. Løpende saksbehandling gjennom året
Nye avskjæringsgrøfter	X		Refusjonsordning ved tilskudd inntil kr 5.000, frist 15. oktober
Rensking av gamle avskjæringsgrøfter	X		Refusjonsordning ved tilskudd inntil kr 5.000, frist 15. oktober
Åpne kanaler tilknyttet dyrka mark som er enten samlegrøfter eller transportkanaler for vann fra avskjæringsgrøfter eller lukka drensgrøfter	X		Refusjonsordning ved tilskudd inntil kr 5.000, frist 15. oktober

Nye avskjæringsgrøfter, rensking av avskjæringsgrøfter eller åpne kanaler der tilskudd overstiger kr 5.000	X		Søknad på forhånd innen 15. mai
Reperasjon av lukninger/lukka rør utført tidligere (Gjelder bare lukninger med dimensjon 6 tom eller større. Nye lukninger kan ikke støttes)	X		Søknad på forhånd innen 15. mai
Steinsetting av erosjonsutsatte strekninger på kanaler eller avskjæringsgrøfter	X		Søknad på forhånd innen 15. mai

Dersom du lurer på noe – ta kontakt med oss. Vi hjelper også gjerne til med faglige råd.

AVSKJÆRINGSGRØFTER – ER DE DJUPE NOK?

Det har i flere år vært mulig å få SMIL-tilskudd til åpne avskjæringsgrøfter. Ved befaringer av grøfteprosjekter har det ved flere tilfeller vist seg at avskjæringsgrøfter er gravd i grunneste laget.

Formålet med ei avskjæringsgrøft er å hindre grunnvann / sig i grunnen samt overflatevann i å renne inn på dyrka marka eller komme opp til overflata inne på jordet. For at de skal ha særlig effekt bør de være av en viss dypne.

Konsekvens av for grunne avskjæringsgrøfter:

- Grøfta vil i liten grad hindre grunnvannet i å sige inn på jordet.
- Grøfta gror raskt igjen og tilslammes. Etter få år har den da heller ikke effekt for å hindre overflatevann i å renne inn på jordet.

Ei avskjæringsgrøft må ha tilstrekkelig dybde og 1, 5meter bør nok være et minimum i avskjæringssona. For «transportstrekninger» der vannet kun skal ledes unna, kan 1 meter eller grunnere enn dette være nok.

Husk at masse fra utgraving av grøfta ikke må deponeres slik at overflatevann hindres fra å renne inn i grøfta. Det må derfor aldri deponeres masse på den kanten av grøfta som ligger oppstrøms avskjæringsgrøfta. Ei åpen avskjæringsgrøft kan fylles med grov pukk eller stein, dersom det ønskes passasjer for kjøring med traktor.

KOMMUNEDELPLAN SETEROMRÅDER

Folldal kommune har starta opp med å lage en kommunedelplan for seterområdene. Plana skal utformes som en tiltaksplan rettet mot landbruk og næring. Den skal også i nødvendig grad omfatte byggesak og byggeskikk.

Et planprogram er nå ute på høring og kan leses på www.folldal.kommune.no. Skriftlige innspill kan sendes Folldal kommune, 2580 Folldal evt. postmottak@folldal.kommune.no innen 05.06.14.

Det tas sikte på å fullføre selve planarbeidet i løpet av 2014, og at det deretter blir politisk sluttbehandling i Folldal kommune de første månedene av 2015. Underveis i prosessen vil det

bli gjennomført et åpent temamøte høsten 2014 om setring og om seterressursene i Folldal, der det også gis mulighet for innspill på innhold i plana.

De som deltar i styringsgruppe for planarbeidet er:

Tor Borkhus, politisk representant valgt av kommunestyret

Torleif Borkhus, politisk representant valgt av kommunestyret

Jorunn H. Støen, representerer Folldal Bonde- og Småbrukarlag

Torgeir Dalen, representerer bondelaga i Folldal

Solveig Elgevasslien, representerer Folldal Fjellstyre Setringer med mjølkeku eller mjølkegeit som får tilskudd til setring

	Seterregistrering 2005	Registrering 2013
Bruk fra Folldal	23 enkeltsetre 2 fellesetere med i alt 9 deltakere	16 enkeltsetre 3 fellesetere med i alt 11 deltakere
Bruk fra Alvdal	13 enkeltsetre Ingen fellesetere	10 enkeltsetre Ingen fellesetere
Bruk fra Dovre	Ingen enkeltsetre En fellesetere med 5 deltakere	Ingen enkeltsetre En fellesetere med 4 deltakere

BONDENS NETTVERK

En gang i livet kan det oppstå en hendelse som medfører at det blir vanskelig å mestra alt alene. Det kan være for eksempel en ulykke, brann, sjukdom, samlivsbrudd, et dødsfall, økonomiske problemer eller noe annet. En bonde har en travel hverdag og et stort daglig ansvar for å ta vare på husdyra og for å ivareta alle gardsdriftas øvrige oppgaver.

Etter initiativ fra landbrukets helse, miljø og sikkerhetstjeneste

(LHMS) har alle kommunene i Nord Østerdal gått sammen om et prosjekt; «Bonden i stress og krise». Innholdet i prosjektet går på:

- Bevisstgjøring og alminneliggjøring av at alle kan komme ut i en krise.
- Bry seg på en positiv måte.
- Få en oversikt over ressurser som kan bistå når behovet oppstår.

Det er nå kommet på plass en plakat med kontaktpersoner for Folldal som vil bli slått opp på strategiske steder i Folldal, og ennå mere utdypende informasjon om Bondens Nettverk med kontaktpersoner og telefon nummer finner du på Folldal kommune sin nettside.

<http://www.folldal.kommune.no/10887.10886.Bondens-nettverk.html>

SKOGBRUK

Veiledningsprosjekt skogbruk i Folldal 2014

Det videreføres et «veiledningsprosjekt skogbruk» for Folldal i 2014, og dette innebærer gratis veiledning til enkeltskogeiere der formålet er generell aktivitetsøkning.

Kommunen har gjort avtale med vår lokale **Stein Olav Brustad Lilleeng**, som er skogbruksutdannet og egenaktiv skogeier bosatt på «Tømmerøien» ved «Egnund». Prosjektet tar utgangspunkt i personlig, behovsretta veiledning knytta til skogbruk med tema som hogst, tynning og skogkulturinvesteringer. Prosjektet har ett begrenset budsjett og fungerer etter prinsippet «først til mølla», og utgangspunktet er en kostnadsfri veiledning til skogeier.

Vi oppfordrer alle interesserte skogeiere til å benytte muligheten – ta kontakt med Stein Olav på telefon: 90977574.

Skogkultur – lokale tilskudd

For 2014 gis det tilskudd til følgende tiltak knytta til investeringsarbeider i skog

- Markberedning 40 % av kostnaden eks. MVA
- **Planting og såing** 40 % av kostnaden eks. MVA
- **Ungskogpleie** 40 % av kostnaden eks. MVA – maks tilskudd inntil kr. 200 / daa
- **Stammekvisting og gjødsling** 40 % av kostnaden eks. MVA

Det kreves at alle typer tiltak utføres slik at det tilfredsstillende en faglig standard som avklares med den kommunale landbruksenheten. Skjema sammen med kartopplysninger for utbetaling av skogfond med tilskudd for utført skogkultur **SLF 909B**

Tilskudd manuell tynning i hogstklasse III

Gjelder for produktiv bar eller lauvskog, og tiltaket skal utføres slik at det tilfredsstillende faglige skjøtselskrav. Krav til uttak av nyttbart virke > 2 m³ / daa. Tilskuddet er basert på tynnet areal - og utgjør inntil kr. 400 / daa eller kr. 130 / m³. Bruk skjema **SLF 917**

Generell søknadsfrist tilskudd:

Alle tiltak som skal ha NMSK tilskudd skal være levert kommunen signert skogeier senest innen 15. november.

Alle satser er veiledende for 2014 – og det tas ett forbehold om endringer.

- Aktuelle skjema finner du på kommunens hjemmesider under «skogbruk»:
- Skogfond
- Skogkultur – lokale tilskudd
- Melding om hogst i vernskog
- Skogs- og landbruksveger

NOEN TALL LANDBRUKET I FOLLDAL 2000 - 2013

Søkere produksjonstilskudd

	2000	2005	2010	2013
Søkere produksjonstilskudd 01.08	149	131	119	110
Søkere som er husdyrprodusenter	143	121	107	106

Det dyrka arealet i drift

	2000	2005	2010	2013*
Jordbruksareal i drift	24.351	25.355	26.518	26.039
Herav fulldyrka areal	22.582	23.459	24.473	23.296
Herav overflatedyrka areal	512	386	291	250
Herav innmarksbeite	1.257	1.510	1.754	2.493

* Endringene fra 2010 til 2013 med nedgang i jordbruksareal i drift skyldes endringene som følge av gårdskart. Kommunen innførte gårdskart med AR5 i 2011. Dette ga en mere nøyaktig beregning av arealene og kvalitetssikring på klassifisering, og medførte at fulldyrka areal ble «reduisert» med 1.161 dekar og innmarksbeite «økte» med cirka 700 dekar fra 2010 til 2011.

Husdyrbruket i Folldal, antall dyr, antall brukere/foretak i parentes

	2000	2005	2010	2013
Mjølkekyr	867 (64)	776 (48)	784 (45)	786 (40)
Øvrige storfe	1.641 (?)	1.522 (64)	1.720 (57)	1.624 (50)
Ammekyr	85 (13)	143 (14)	219 (11)	144 (8)
Mjølkegeit	461 (10)	507 (9)	376 (7)	509 (6)
Sauer og lam på utmarksbeite	14.492 (81)	16.068 (63)	16.523 (62)	15.773 (55)
Hester	42 (17)	158 (24)	207 (35)	194 (27)
Slakta kyllinger	0	0	323.794 (3)	333.163 (3)
Pelsdyr, rev	690 (4)	840 (3)	0	0

Beitebruk i utmarka, tall fra søknad om produksjonstilskudd på bruk i Folldal:

	2000	2005	2010	2013
Mjølkekyr/ammekyr på utm.beite	266 (25)	284 (22)	390 (22)	304 (18)
Ungdyr på utm.beite	309 (30)	296 (24)	355 (20)	334 (18)
Geiter, voksne og kje på utm.beite	531 (9)	668 (11)	735 (8)	513 (5)
Sauer, voksne og lam på utm.beite	14.492 (81)	16.068 (63)	16.523 (62)	15.773 (55)

Avvirkning i skogen:

Snitt i perioden for Folldal kommune	1995-99	2000-04	2005-09	2010-13
Avvirket volum	4.995	3.388	4.657	4.876
Snittpris kr. / m ³	312	274	298	310
Totalverdi brutto kr.	1.559.576	929.938	1.386.954	1.509.850